



Waarom lijkt er in Psalm 8:2 een onderbreking te zijn?

De tekst luidt in de vertaling als volgt:

- Jehovah, onze Heer,
hoe groots is op heel de aarde Uw naam,
die ...
- spreid toch, de hemel te boven, Uw glorie tentoon!

De grondtekst en de woord-voor-woord-weergave is als volgt:

j.h.w.h adonéinoe	Jehovah onze Heer
máah- adíer SJim.cháa b. chót- haa. áareTS	hoe groots uw naam op heel de aarde
aSJér t.náah hood.cháa "ál- ha. SJaamájim	welke geef uw majesteit/glorie boven de hemel(en)

Na de aanroep van Jehovah volgt de lofprijzing op Gods naam: 'hoe groots is op heel de aarde Uw naam'. Dit eerste versdeel wordt herhaald aan het slot van de psalm en is dus thematisch voor het geheel. Dit thema roemt Gods grootsheid op heel de aarde.

Het vers wordt voortgezet met **aSJér t.náah hood.cháa**; een lastig zinsdeel. Veel vertalers trekken dit los van het eerste versdeel en voegen het qua structuur bij vers 3. Eén reden is de problematische structuur van de grondtekst (dat is ook wat we hier bespreken). Daarbij komt dat door het in tweeën knippen van deze tekst de envelop-structuur in deze psalm lijkt te worden geaccentueerd.

Het nadeel van dit lostrekken is echter dat hierdoor het duidelijke parallellisme wordt genegeerd. In die parallele delen verschuift de aandacht van de aarde naar de hemel en Gods majesteit daarboven. Dit contrast hemel-aarde is de opmaat voor het vervolg. Door het vers als een geheel te houden wordt mijns inziens de kracht van de envelopstructuur echt niet minder en, van belang, de structuur van het vers blijft intact.

Dan het problematische in het tweede versdeel. Het eerste woordje, **aSJér**, wordt voornamelijk gebruikt als betrekkelijk voornaamwoord, meestal begrepen als: 'welke' of 'die' (het woord kan ook worden gelezen als 'waarvoor geldt dat'). In ieder geval is het een verbindend woord. Het betrekkelijke in deze tekst zou kunnen slaan óf op God zelf - aanhef van het vers -, óf op Gods naam - onderwerp van de hoofdzin -, óf op de aarde - als laatste hier genoemd -. De eerste optie past wel bij het thema, uiteraard, maar is hier taalkundig niet goed mogelijk. De laatste optie lijkt niet te passen bij de context. We nemen derhalve aan dat het op Jehovah's naam slaat en plaatsen in de openingsstrofe het onderwerp daarom achteraan.

Dan volgt het woord **t.náah**; het komt van het werkwoord dat wordt vertaald met 'geven', maar ook met 'verlenen', 'verschaffen', 'spreken' (in combinatie met de stem), 'toeschrijven', etc. Het is hier vervoegd in de gebiedende wijs met toevoeging, dus: 'o geef toch', 'verschaf toch', etc. In combinatie met 'uw majesteit' vertalen we met 'spreidt toch tentoon'.

Maar (en dat is precies het probleem) deze vervoeging combineert niet met voornoemd betrekkelijk voornaamwoord, 'welke'; het is een onmogelijke combinatie. Om deze reden wordt wel er een correctie gesuggereerd (onder andere in *Gesenius' Hebrew Grammar*); de suggestie is dat er moet worden gelezen **naatátaah** (letters toegevoegd), met de betekenis 'u hebt gegeven', 'u hebt verschaft', etc. De meeste vertalingen volgen dit, en daar is op zich natuurlijk niets tegen; de betekenis van de psalm blijft gelijk. Maar het is niet een correctie waar men blij mee moet zijn, want ook de zin die daaruit resulteert is lastig; ook dit is immers niet een echt betrekkelijke bijzin – men laat dan in feite het eerste woordje gewoon onvertaald. Een ander probleem met deze correctie is dat deze plaats door de Masoreten niet als zodanig is gemarkeerd als *k.tiév/q.ré* ('anders te lezen dan geschreven').

Als de voorgestelde correctie niet zo aantrekkelijk is, dan zijn we misschien terug bij af en lijkt het 'een onmogelijke zin'. Waarmee de vraag zich aandient: wat te doen met 'een onmogelijke zin'? Misschien moet men zich eerst afvragen of de psalmist het misschien wel zo heeft bedoeld? En zo ja, wat de bedoeling dan toch kan zijn geweest? Is het in dat geval wellicht zo dat er weliswaar een vervolg wordt verwacht na het betrekkelijke voornaamwoord **aSJér**, 'hetwelk ...', of 'waarvoor geldt dat ...', maar dat de zin hier wordt afgebroken? Wellicht als een stamelen, als een teken van onuitsprekelijke bewondering?

Als dat zo zou mogen worden begrepen, dan is het versdeel dat begint met **t.náah** een zelfstandige zin, die prima te vertalen is. Dat is de achterliggende gedachte bij deze vertaling.

De gebiedende wijs, **t.náah**, 'spreidt toch tentoon', waarmee deze nieuwe zin dan lijkt te beginnen, is dan rechtstreeks tot Jehovah gericht. Dit wordt vervolgd met: **hood.cháa**, letterlijk: 'uw majesteit', Góds majesteit. Dan tot slot van dit vers: **"ál-ha. SJaamájim**, letterlijk: 'boven de hemelen'. Dat is dus heel hoog! Hoger dan de hemelen; de hemel te boven!

Door dit zichzelf onderbreken als uitgangspunt te nemen staat er een hele logische en goed te vertalen zin. Het prachtige parallellisme blijft behouden en de envelopstructuur blijft onverkort zichtbaar.